

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. Alia difficultas expeditur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

ca ratione, sed extrinseca providentia & man-
tenentia Dei, quos articulo precedenti impu-
gnavimus. Secunda id contendit de peccato habi-
tuali, & negat de actuali. Ita Durandus, Victo-
ria, Medina, Suarez, Satas & alij. Tertia negat
peccatum tam actuale quam habituale posse
cum visione & amore beatifico simul existere.
Hanc ut probabiliorem sustinent Martinez, Il-
dephonsus, Joannes à S. Thoma, Marcus à Serra,
& alij ex nostris Thomisti.

§. I.

Prima difficultas resolvitur

Dico primò, non posse, etiam de absoluta Dei
potentia, cum visione aut amore beatifico
peccatum actuale componi.

80 Hæc conclusio sequitur ex fundamentis arti-
culo precedenti statutis: Nam juxta. D. Tho-
mam sic se habet respectu videntis Deum boni-
tas divina, sicut respectu non videntis Deum
ratio boni in communi: At impossibile est per
quamcumque potentiam quòd homo in via ali-
quid velit, nisi sub ratione boni in communi;
cum malum ut tale non possit apperi, ut infra
patebit: Ergo repugnat quòd in patria videns
Deum velit aliquid, nisi in ordine ad bonum di-
vinum; atque adeò quòd velit peccatum. Item
impossibile est quòd aliquis peccet sine judicio
practico, quòd judicetur hic & nunc esse appeten-
dum aliquid, quòd ad Deum non sit ordinabile:
Sed implicat tale judicium cum beatifica visio-
ne conjungi: nam illa est perfectum judicium,
quo beatus speculativè & practicè judicat Deum
esse super omnia amandum, & omnia ad ipsum
esse ordinanda: Ergo peccatum actuale non pos-
test, etiam de absoluta potentia, cum beatifi-
ca visione componi.

81 Confirmatur: Ideò odium Dei cum beatifica
visione conjungi nequit, quia stante visione non
potest voluntati proponi. Deus sub ratione ma-
li; cum per illam proponatur & representetur
ut summum bonum: At etiam repugnat quòd
stante visione voluntati ut bonum proponatur
aliquid objectum, avertens aut divertens à Deo,
cum beatus evidenter judicet per illam nihil esse
bonum nisi in ordine ad Deum: Ergo repugnat
cum visione beatifica quòd vis peccatum actua-
le, non minus quam odium Dei conjungi.

82 Confirmatur amplius: Prudentia infusa non
potest simul esse cum peccato, ut docet S. Tho-
mas 2. 2. qu. 47. art. 13. Ergo nec visio clara Dei;
quæ speculativè & practicè perfectior est pru-
dentia infusa, imò eminenter continent omne id
quod habet actus prudentia:

Deinde suaderetur conclusio specialiter de a-
more beatifico: Iste enim est formalis conversio
actualis ad Deum, cum virtuali ad minus displic-
entia omnis divertentis ab ipso: Atqui cum
conversione actuali stare non potest de potentia
etiam absoluta aversio actualis à Deo, quæ in
peccato mortali invenitur; nec etiam cum vir-
tuali displicentia cujuscumque objecti diverten-
tis à Deo, actualis diversio competens veniali
peccato: Ergo nec peccatum mortale, nec veni-
ale est compatibile cum amore beatifico, et-
iam de potentia Dei absoluta.

83 Denique probari potest conclusio ratione ge-
nerali. Non potest Deus de potentia ordinaria
actuale peccatum cum visione & amore beatifi-
co conjungere; Ergo neque de extraordinaria

& absoluta. Antecedens conceditur ab Adven-
tariis & pater ex dictis articulo precedenti.
Consequentia sic probatur: Ea quæ Deus mira-
culosè, ac de potentia extraordinaria & absolu-
ta operatur, illi ut speciali auctori aut conser-
vatori attribuntur: Sed repugnat conjunctio-
nem actualis peccati cum visione & amore bea-
tifico, Deò ut auctori aut conservatori speciali
attribui: Ergo & illa de absoluta potentia simul
conjungi. Major patet, Minor probatur. Produ-
cens aut conservans speciali concursu unionem
ac similitudinem duorum extremorum, attingit
utriusque existentiam: Sed repugnat Deum, ut
auctorem aut conservatorem specialem, attinge-
re existentiam peccati, tam in fieri, quam in
conservari; alias illi, vel ut producenti, vel ut
conservanti attribueretur peccatum: Ergo repu-
gnat conjunctionem actualis peccati cum visione
& amore beatifico, Deo ut auctori aut conser-
vatori speciali adscribi.

§. II.

Alia difficultas expeditur.

Dico secundò: Peccatum etiam habituale de
absoluta potentia non posse cum beatifica
visione componi.

Probatum primò: Impossibile est per quam-
cumque potentiam, quòd homo simul habeat
duos ultimos fines simpliciter, etiam si unum ha-
beat actualiter, & alium solum habitualiter, ut
supra ostensum est: Sed videns Deum, habet il-
lum actualiter pro ultimo fine simpliciter; cum
visio beatifica sit Dei ut ultimi finis adeptio:
qui vero est in statu peccati, in creaturam ut ul-
timum finem habitualiter conversus est: Ergo
repugnat peccatum habituale cum beatifica vi-
sione conjungi.

Probatum secundò: Quæ Deus miraculosè &
de potentia extraordinaria & absoluta opera-
tur, illi ut speciali auctori vel conservatori tri-
buuntur; si enim de absoluta potentia impedi-
ret v.g. ne calor ignis expelleret frigus ab aqua,
conservatio frigoris illi ut speciali auctori tri-
bueretur: Sed repugnat conjunctionem pecca-
ti habituali cum beatifica visione attribui Deo
ut speciali auctori; alioquin, ut supra argue-
bamus; existentia aut conservatio peccati illi
ut auctori speciali tribueretur; quòd infinite
ejus sanctitati repugnat: Ergo implicat pecca-
tum habituale, de potentia Dei extraordina-
ria & absoluta, cum beatifica visione componi.

Probatum tertio, ratione fundamentali; quæ
virtualiter est triplex: Peccatum enim habitua-
le, seu macula peccati, tria importat, scilicet
privationem gratia, aversionem à Deo ut
ultimo fine, & quòd talis privatio & aver-
sio sit voluntaria, seu ex precedenti actu vo-
luntatis causata: Sed visio beatifica hæc tria
virtualiter saltem excludit: Ergo cum peccato
habituali impossibile est. Major supponit
ex tractatu de peccatis; Minor verò
quantum ad singulas partes breviter suaderi
potest. Et primò, quòd visio privationem
gratia virtualiter excludat, sic ostenditur.
Actus necessariò supponens in subiecto à quo
elicitur, gratiam sanctificantem, ejus privatio-
nem implicare saltem & virtualiter excludit.
Sed visio beatifica gratiam sanctificantem in
subiecto à quo elicitur, necessariò, & indispon-
sabiliter supponit: Ergo ejus privationem vir-
tualiter saltem excludit. Major patet: gratia
enim

enim sanctificans sui privationem formaliter A involuntate existens.

expellit sicut lux formaliter expellit tenebras, & quilibet forma sui privationem: Ergo actus necessarius & indispensabiliter supponens in subiecto à quo elicitur gratiam habitualement, virtualiter saltem, ejus privationem excludit, & cum ea impossibile est. Minor verò, in qua est difficultas, sic probatur. Actus perfectè vitalis vitalitate supernaturali, necessariò supponit in subiecto à quo elicitur, principium radicale vitæ supernaturalis: Sed visio beatifica est actus perfectè vitalis vitalitate supernaturali; unde in Scriptura *vita aeterna* sapè appellatur; & gratia sanctificans est principium radicale vitæ supernaturalis, cum illa teneat locum substantiæ supernaturalis, & sit prima radix virtutum & do-

morum supernaturalium, quæ sunt principia proxima actuum supernaturalium, quibus homo in actu secundo vivit vitâ supernaturali: Ergo visio beatifica necessariò & indispensabiliter supponit in subiecto à quo elicitur, gratiam sanctificantem. Minor est certa, quoad utramque partem; Major verò declaratur & probatur exemplo actuum vitalium ordinis naturalis: Intellectus enim v. g. necessariò & indispensabiliter supponit in subiecto à quo elicitur, principium radicale vitæ naturalis, scilicet animam rationalem; & idem dic de volitione, visione, comestione, & aliis operationibus vitalibus ordinis naturalis: unde cum de vita supernaturali eodem modo, proportionè servata, philosophandum sit, ac de vita naturali (gratia enim non destruit naturam, sed perficit) dicendum est, actus perfectè vitales vitalitate supernaturali, necessariò & indispensabiliter supponere in subiecto à quo eliciuntur principium radicale vitæ supernaturalis, quod aliud esse non potest quàm ipsa gratia sanctificans. Ex quo inferes Deum non posse, etiam de absoluta potentia, elevare hominem existentem in peccato mortali ad visionem beatificam, nisi prius, saltem naturâ gratiam sanctificantem illi infundat; alioquin simul D vivere & non vivere vitâ perfectè supernaturali: sicut non potest facere quòd corpus mortuum operationes vitæ naturalis exercent, nisi prius naturâ animam illi infundat.

Secunda pars Minoris principalis, quæ asserit visionem beatificam, aversionem à Deo ut ultimo fine virtualiter saltem excludere, & cum ea non posse componi facile suadet. Visio enim beatifica est adeptio ultimi finis, seu perfectissima cum Deo ut ultimo fine conjunctio, ut patet ex dictis disputatione præcedenti: Sed conjunctio ultimi finis, seu perfectissima cum Deo ut ultimo fine conjunctio, separationem & aversionem à Deo ut ultimo fine excludit, & cum ea non potest componi, etiam de absoluta Dei potentia: Ergo & visio beatifica. E

Neque dici potest, solum intellectum beatum Deo tanquam ultimo fini per visionem beatificam, non autem voluntatem; atque ita voluntatem posse ab illo manere habitualiter aversam. Nam contra est, quòd intellectus non solum facit finem præsentem sibi, sed etiam toti supposito, & consequenter voluntati, saltem mediate: unde sicut repugnat lapidem immobiliter conjungi centro, & simul ab eo recedere & elongari; ita implicat beatum immobiliter conjungi Deo ut ultimo fini per visionem beatificam, & simul ab eo manere habitualiter aversum & separatam per peccatum habituale

Tertia pars Minoris principalis, quæ dicit visionem beatificam, rationem voluntarii, in peccato habituali inclusam, virtualiter saltem destruere, sic ostenditur. Non potest visio clara Dei non destruere virtualiter illud quòd amor beatificus destruit formaliter: Sed amor beatificus destruit formaliter rationem voluntarii ad peccatum habituale pertinentem: Ergo visio Dei eandem destruet virtualiter. Minor est certa: quia voluntaria profectio summi boni, destruit necessariò voluntariam profectioem cujuscumque objecti peccaminosi, sibi directè oppositam. Major verò probatur: Forma virtualiter continens aliam, virtualiter præstat effectum ejus formalem: Sed visio clara Dei est forma virtualiter continens amorem beatificum, cuius est radix, & unus ex effectibus formalibus amoris beatifici est detinere rationem voluntarii, ad peccatum habituale pertinentem: Ergo visio beatifica hoc ipsum virtualiter præstabit.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò contra primam conclusionem: Non minus repugnat beatitudini tristitia seu dolor actualis, quàm actuale peccatum, sicut enim beatitudo excludit malum culpam, ita & malum penam: Sed de potentia absoluta, tristitia seu dolor actualis cum beatitudine essentiali, seu visione beatifica, compossibilis est, ut patet in Christo, in quo fuit summa tristitia, & dolor, licet ab instanti suæ conceptionis esset beatus & comprehensor: Ergo etiam actuale peccatum, cum beatitudine seu clara Dei visione potest subsistere. 90

Respondeo negando Majorem: tum quia peccatum repugnat beatitudini, ratione visionis beatificæ, quæ cum sit ejus essentia, seu ratio formalis constitutiva, ab ea inseparabilis est: dolor verò seu tristitia illi repugnat ratione gaudii, seu delectationis beatificæ, quæ cum non sit essentia beatitudinis, sed tantum ejus proprietas, de potentia absoluta ab ea separari potest. Tum etiam, quia tristitia seu dolor non importat aversionem ab ultimo fine, nec procedit ex judicio & dictamine erroneo, sicut peccatum, sed tantum importat defectum aliquem naturæ, sive innatum, sive illatum, & aliquid ipsi disconveniens; non est autem implicancia seu repugnantia, quòd visio beata sit simul cum aliquo defectu aut re aliqua disconveniensi ipsi naturæ; quia naturam in omnibus esse reparatam & perfectam, non est ipsa essentia beatitudinis, sed effectus ejus, pertinetque ad statum ejus accidentalem, non verò ad substantiam: bene tamen implicat aversionem ab ultimo fine, & judicium seu dictamen erroneum, cum beatifica visione subsistere, ut satis supra ponderatum est. 91

Objicies secundò: Potentia ad peccandum est de essentia libertatis creatæ, vel saltem ejus pars aut complementum: Sed in beatis remanet perfecta libertas: Ergo & potentia ad peccandum.

Respondeo negando Majorem: potentia enim ad peccandum, neque est de essentia libertatis creatæ, neque ejus perfectio, aut complementum; sed potius aliquis defectus illi conveniens per accidens, & prout est in sub-